

نشریه گفتمان انقلاب اسلامی
 بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)
 سال نهم | شماره دویست و بیست و دو | ۹ تیرماه ۱۴۰۱
 ویژه‌نامه نماز جمعه

- ۲ | جانباز جهاد تبیین
- ۳ | آتش نشان و احیاگر اندیشه
- ۳ | اقدام واقعیت؟
- ۴ | حال مذاکرات چطور است؟
- ۴ | فرهنگ نمایشی

از یکن تا وین

علیرضا نامدار

بررسی عملکرد یک ساله دستگاه دیپلماسی دولت سیزدهم

ابعاد اصلی سیاست خارجی دولت سیزدهم را می‌توان در این کلیدواژه‌ها خلاصه کرد: دیپلماسی فعال اقتصادی، چندجانبه‌گرایی و دیپلماسی باعزت. همان‌طور که در نطق دفاع حسین امیرعبداللّه‌هیان، وزیر پیشنه‌ادی امور خارجه گفته شد حدود ۴۰ درصد برنامه سیاست خارجی دولت سیزدهم را دیپلماسی اقتصادی تشکیل می‌دهد. درحالی‌که در دولت‌های قبلی نبود توجه کافی به این مقوله مورد انتقاد قرار گرفته. در این یادداشت در آستانه یکسالگی دولت نگاهی به عملکرد دستگاه دیپلماسی دولت سیزدهم خواهیم داشت.

الف) دیپلماسی فعال با همسایگان:
 ۱- آسیای میانه: همکاری اقتصادی با کشورهای آسیای میانه از اهداف اصلی دیپلماسی اقتصادی دولت است. سفر رؤسای جمهور تاجیکستان، ترکمنستان و قزاقستان به تهران در کنار سفر آیت‌الله رئیسی به تاجیکستان و ترکمنستان موجب رشد تعاملات ما با این کشورها شده. یکی از اصلی‌ترین محورهای این سفرهای دیپلماتیک، فعال‌سازی کریدورهای عبوری از خاک ایران است. در شرایط پیش‌آمده جنگ روسیه و اوکراین، جایگاه جغرافیایی ایران ظرفیتی مناسب برای کریدور آسیا - اروپا و اتصالی مقرون‌به‌صرفه محسوب می‌شود که یکی از محورهای سند ۲۵ ساله ایران و چین نیز است. هم‌زمان با سفر رئیس‌جمهور قزاقستان به ایران، کریدور ریلی قزاقستان - ترکمنستان - ایران ترکیه باهدف گذاری اولیه جابه‌جایی سالانه ۵ میلیون تن بار راه‌اندازی شد. همکاری‌های حوزه انرژی و توافق بر سر سوآپ سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق ایران از دستاوردهای سفر ریاست‌جمهوری به کشور ترکمنستان بود. همچنین مناسبات امنیتی که از اهداف اصلی پیمان شانگهای است در این سفرها مورد توجه بود و پس از افزایش تعاملات دیپلماتیک با تاجیکستان پس از ۷ سال، شاهد افتتاح کارخانه تولید پهباد ایرانی در این کشور بودیم.

مهم‌ترین اهداف دولت دانست که با موفقیت اجرا شد. دیپلماسی فعال در تأمین واکسن از کشورهای مختلف بدون محدودیت به کشوری خاص در کنار تولید و صادرات واکسن‌های بومی، علاوه بر کمک در بهبود آشکار وضعیت کرونا در کشور، به انتقال تجربه و همکاری‌های علمی با سایر کشورها در زمینه کنترل ویروس، تولید واکسن و صادرات آن کمک کرد. عملکرد دستگاه دیپلماسی دولت را می‌توان رضایت‌بخش ارزیابی کرد اگرچه گام‌های مهمی تا تحقق کامل اهداف باقی‌مانده. رشد ۴۸ درصدی صادرات به کشورهای همسایه در کنار امضای توافقنامه‌ها و سفرهای دیپلماتیک پرتعداد بیانگر پویایی دستگاه دیپلماسی است که تنها تمرکز خود را به غرب و مذاکرات با آن محدود نکرده و به دنبال پنجره‌های جدیدی در تعاملات بین‌المللی خود باتکیه بر اصول بنیادی نظام است.

در این حوزه است. همچنین نگاه دولت به چین به چشم یک قدرت جهانی تأثیرگذار در آینده است و پیوستن به پیمان شانگهای و درخواست عضویت ایران در بریکس در چارچوب هماهنگی بیشتر روابط اقتصادی - امنیتی ما با قدرت‌های اقتصادی نوظهور است. (ج) دیپلماسی هسته‌ای: از ابتدای روی کار آمدن دولت، رئیس‌جمهور آمادگی کشور را برای ادامه مذاکرات اعلام کرد. مذاکرات با ۴+۱ و مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا برای بازگشت به برجام مدتی پس از استقرار دولت توسط علی باقری، معاون سیاسی وزارت خارجه و تیم کارشناسان اقتصادی باهدف لغو تحریم‌ها و راستی‌آزمایی آن دنبال شده. دولت بارها اعلام کرده که میز مذاکره راترک نمی‌کند اما مذاکرات طولانی مدت و فرسایشی نیز در دستور کارش نیست. (د) دیپلماسی سلامت: واکسیناسیون عمومی را می‌توان یکی از

۲- کشورهای عربی: سفر آیت‌الله رئیسی به قطر و عمان در سال نخست ریاست‌جمهوری و دو سفر الکاظمی به تهران در جهت حل مسائل منطقه بیانگر دیپلماسی فعال جمهوری اسلامی در این حوزه است. مذاکرات ایران با عربستان که پیش از دولت سیزدهم در جریان بود با استقرار این دولت نیز با قدرت در حال پیگیری است و نمایندگی ایران در جده نیز پس از ۶ سال بازگشایی شد. (ب) سیاست نگاه به شرق: غفلت از ظرفیت‌های چین و روسیه که مناسبات سیاسی زیادی با ما دارند از مهم‌ترین انتقادات به دولت قبل بود. یکی از برنامه‌های دولت، تقویت مناسبات با این دو کشور است. سفر آیت‌الله رئیسی به مسکو، تلاش برای فعال‌سازی کریدور زمینی دریای خزر - بندر چابهار و تمدید قرارداد همکاری‌های بلندمدت ایران - روسیه از برنامه‌های دولت

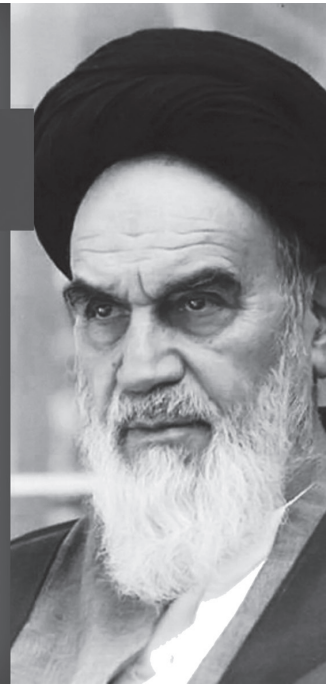

۹۹ امام خمینی

استقامت در برابر سختی‌ها

خواهران و برادران عزیز صبور باشید و سستی و ضعف از خود نشان ندهید؛ راه شما راه خدا و اولیای خدا است. خون شما در راهی می‌ریزد که خون پیغمبران و امامان و اصحاب صلاحیتدار آنان ریخته شد. شما به آنان می‌پیونید.

صحیفه امام؛ ج ۱۴، ص ۴۹۲

حمیدرضا سلطانیان

جانباز جهاد تبیین

بود لذا نیاز بود تا با مردم صحبت شود، به شایعات پاسخ، و حقایق شود. از این رو در ۶ تیر و نزدیک به وقت نماز ظهر و عصر، حضرت آقا به مسجد ابودر حرکت کردند. پس از اقامه نماز ظهر رهبرانقلاب برای ایراد سخنرانی پشت تریبون رفتند تا گزارشی از وقایع دهند و همچنین به سؤالات مردم پاسخ دهند. از میان جمعیت ضبط صوتی دست به دست شد و توسط یک جوان با ظاهر معمولی در سمت چپ (نزدیک قلب) سخنران قرار گرفت. بعد از گذشت چند دقیقه، ضبط صوت سوت کشید و رهبرانقلاب قدر از آن فاصله گرفتند و عقب‌تر آمدند و به سخنرانی ادامه دادند که ناگهان ضبط صوت منفجر شد و حضرت آقا را به شدت مجروح کرد. روی قسمت داخلی این ضبط صوت نوشته شده بود «عیدی گروه فرقان به جمهوری اسلامی». حضرت آقا در آن زمان برای پاسخ به پرسش‌های مردم در آن مسجد حاضر شدند. چرا که در آن زمان به واسطه جنگ ایران و عراق، برخی مشکلات سیاسی و ترورهای شخصیتی و جسمی منافقان مردم نیاز جدی به تبیین مسائل داشتند. از این رو آقا به‌عنوان یک مسئول نزد مردم رفتند تا شبهات آنها را برطرف کنند که آن اتفاق برای ایشان افتاد. چه زیباست که ما ایشان را جانباز جهاد تبیین بنامیم.

بحران‌های امنیتی و نظامی، اوضاع سیاسی کشور هم پیچیده بود، مجلس رأی به عدم کفایت سیاسی رئیس‌جمهوری - بنی‌صدر - داده بود. وی مخفیانه از کشور گریخته بود. در چنین شرایطی و در روزهای گرم تیر، آیت‌الله خامنه‌ای که در آن زمان نماینده امام در شورای عالی دفاع بود، پس از بازگشت از مناطق جنگی و ارائه گزارش به امام، به سمت مسجدی در جنوب تهران حرکت کردند. رویه رهبرانقلاب از ابتدای مسئولیت ارائه گزارش به مردم و صحبت بی‌واسطه با ایشان بود. در آن زمان هم همان‌طور که یاد شد، وضعیت کشور پرالتهاب

خداوندانهای سختی و دورانهای گوناگون یکی است. سنت‌های الهی همه سر جایش است. خب؛ سعی کنیم خودمان را مصداق سنت‌های الهی در راه پیشرفت قرار بدهیم سعی مان این باشد». سال ۱۳۶۰ برای جمهوری اسلامی یکی از پرالتهاب‌ترین سال‌ها بود. در این سال وقایع داخلی و خارجی علیه ایران بود. از سویی ایران در جنگ نظامی با عراق بود، از سویی دیگر منافقین در داخل کشور در پی ایجاد جنگ داخلی، به ترور شخصیت‌های برجسته انقلاب و مردم می‌پرداختند. علاوه بر این

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سخنرانی خود در تاریخ هفتم تیر ۱۴۰۱ فرمودند: «علت سربلندی و پیروزی حیرت‌آور ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی در برابر حوادث بزرگ و تلخ سال ۱۳۶۰، ایستادگی و تلاش و نهراسیدن از دشمنان بود و این سنت الهی در همه دورانها قابل تکرار است و باید بدانیم خداوند سال ۱۴۰۱ همان خداوند سال ۱۳۶۰ است... ما در سال ۶۰ در مقابل این همه حادثه و شدت عمل توانستیم بایستیم روی پای خودمان دشمن را ناامید بکنیم، امروز هم می‌توانیم. خدای سال ۶۰ همان خدای امسال است،

به نحوه تیتزر زدن محدود نمی‌شود. انتخاب گزینشی اخبار (دروازه بانی خبر) یا چیدن اخبار با نظم و ترتیبی خاص که پیام دلخواه صاحب رسانه را القا کند؛ مثال‌های دیگری از این فنون است.

امروزه مرز بین تصویری که رسانه‌ها نشان می‌دهند و واقعیت برداشته شده است؛ به صورتی که می‌توان ادعا کرد واقعیت امروز واقعیت همانی است که در رسانه نشان می‌دهند. واقعیت‌های ساخته شده توسط رسانه‌ها صرفاً خبر و گفتگو حول یک موضوع باقی نمی‌مانند و به عنوانی واقعیت، کنش افراد و حکومت‌ها شکل می‌دهند.

در عصری که رسانه‌ها همه‌جا هستند و واقعیت‌ها را می‌سازند، شاهد نبرد جدیدی خواهیم بود. جنگ بر سر این که کدام واقعیت، واقعیت است. برنده این جنگ صاحب واقعیت حاکم بر جامعه می‌شود. البته در پس این واقعیت‌ها کماکان واقعیتی حقیقی وجود دارد.

چرا اینجا شاهد حجم بالایی از فعالیت رسانه‌ای نیستیم؟

پاسخ این سؤالات به کارکرد اصلی رسانه برمی‌گردد؛ نشان دادن تصویری از واقعیت‌ها و انتقال آن به مخاطب. امروزه رسانه بخشی جدانشدنی از زندگی ما به حساب می‌آید. داخل مترو، خیابان، خانه و کلاس‌های درسی، رسانه همراه ماست و سبک جدیدی از زندگی را با خود آورده است. رسانه صرفاً جهان و واقعیت‌ها را به ما نشان نمی‌دهد بلکه آن‌ها را برای ما تعریف می‌کند. به بیانی دیگر رسانه، واقعیت را آن‌گونه که هست نشان نمی‌دهد بلکه واقعیت را آن‌گونه که می‌خواهد، برای مخاطب تعریف می‌کند. رسانه می‌تواند از پوتین قهرمانی بسازد که برای حفظ منافع ملی روسیه تصمیمی شجاعانه برای اقدام نظامی گرفته است. همچنین رسانه می‌تواند پوتین را دیکتاتوری جنگ طلب نشان دهد که به دنبال گسترش قلمرو خود به اوکراین لشکرکشی کرده است. این فنون رسانه‌ای

آتش نشان و احیاگر اندیشه

پرداخت و هر چه توانست افراد را نجات داد و از همه‌گیری آتش ممانعت به عمل آورد. ساعت‌ها در دل آتش ایستاد و به تبیین آنان، صدر به صدر پرداخت. هر شعله را که می‌یافت آتش نشانش او بود و بدین سان صدها نفری واسطه و هزاران نفر را با واسطه از معرکه گمراهی نجات داد و نشان داد که تحصیل کرده با عقاید شیعی خالص بدون گرایش به چپ و راست هم وجود دارد که هم مبارزه با طاغوت می‌کند و هم از اختلاط دین با هرایس می‌جلوگیری می‌کند.

این حقیقتی است که هنوز کسانی دوست ندارند آشکار شود چون آن روز فهم آن رانداشتند و امروز جرئت بیانش را ندارند. اما نجات یافتگان از این آتش فتنه به پاس شرافت و نیک‌اندیشی همراه با دیانت و تقوای او همچنان خاطره‌اش را گرمی می‌دارند و بر خود فرض می‌دارند که نگذارند فریاد رهایی بخشش خاموش شود اگرچه که شعله کینه منافقان سوخت و مغزش هدف قرار گرفت.

درجانش متعالی باد...

(بر اساس روایت مرحوم مهندس مهدی صالحی نژاد در هفتم تیرماه ۱۴۰۰)

امروز اگر بخواهیم نقش شهید دکتر دیالمه را بفهمیم، باید او را یک آتش نشان شجاع و بی‌باک و احیاگر تفکرات شیعی معرفی کنیم که مکرر درون آتش رفت تا دیگران را خارج و با حُلّی نیکو و استدلالی منطقی با حقیقت ناب اسلام محمدی آشنا کند. در شب حادثه ۷ تیر ۱۳۶۰ نیز اگر فرصت یافته بود آتش نفاق و نادانی را خاموش می‌کرد. آنگاه به یقین هرگز فتنه ۸۸ نبود. آتشی در قرون اخیر بر عقاید دینی ملت‌ها، به خصوص ملت ایران افتاد. غرب‌زدگی و بعدها به دنبال آن روشنفکری ضد مذهب که در درون جامعه به خصوص اندیشه جوانان پنهان شد و همانند شعله زیر خاکستر عمق گرفت. اما در سال ۵۴ شعله‌ور شد. غول استبداد و سلطه غرب‌زدگی قشر تحصیل کرده و نسبتاً مرفه را با دین بیگانه کرده بود و ضد دین بودن نوعی مد شده و نشانه تمدن محسوب می‌شد که با پُر رفتن و موسیقی غربی گوش کردن به اوج خود می‌رسید. این خطر حرکت به سمت سوسیالیسم، آن اندیشه سوخته را با شعارهای ضد غربی و به ظاهر رهایی بخش سرعت و هیجان می‌بخشید. در قشر تحصیل کرده دانشگاهی از کسی صدایی اعتراضی شنیده نشد؛ جز «شهید دکتر عبدالحمید دیالمه». جوانمردی که عزم مقابله با این آتش را نمود و آن را تکلیف انقلابی و اسلامی دانست. او به تنهایی در درون آتش‌ها فرورفت و به صورت تمام وقت و با تمام امکانات خویش به خاموش کردن شعله‌های آن

کدام واقعیت؟

مهدی چرایی

چندی پیش روسیه تهاجمی گسترده را علیه اوکراین آغاز کرد. تمام خبرگزاری‌های سراسر جهان و بنگاه‌های بین‌المللی خبر پوشش خبری گسترده و همه‌جانبه‌ای را به نمایش گذاشتند. نتیجه این حجم بالای تولیدات رسانه‌ای چیست؟ جنگ یک واقعیت است و محدود به روسیه و اوکراین نیست. یمن، فلسطین، عراق و افغانستان هم هر کدام به نوعی درگیر جنگ هستند اما

حال مذاکرات چطور است؟

میستم اسفندماه ۱۴۰۰ هم‌زمان با آغاز دور جدیدی از مذاکرات بین‌المللی باقی‌مانده رئیس تیم مذاکره‌کننده ایران و آمریکا موراهماهنگ‌کننده کمیسیون مشترک و نماینده اتحادیه اروپا، جوزف بورل مسئول سیاست خارجه اتحادیه اروپا در یک پیام توییتری اعلام کرد که بنا بر عوامل خارجی، گفت‌وگوهای وین برای مدت زمانی متوقف می‌شوند. مسئولین کشورمان توپ را در میدان آمریکایی‌ها انداخته و می‌گویند دلیل اصلی گره خوردن مذاکرات، پافشاری بی‌جای آمریکا بر تحریم‌های غیرقانونی خود علیه ایران علی‌الخصوص باقی‌ماندن سپاه پاسداران در لیست تحریم‌ها است. از طرفی آمریکایی‌ها اقدامی مشابه را بر علیه ایران به کار می‌گیرند و دلیل اصلی ادامه وضع بلاتکلیفی در مذاکرات را خواسته‌های خارج از عهده برجام توسط ایران می‌دانند. این وضعیت در حالی است که به اذعان جمهوری اسلامی ایران که به تأیید منابع آگاه هم‌رسیده است، ایران به تمام تعهدات خود برای پایبندی به برجام عمل کرده و زمانی که طرف مقابل در عمل به تعهدات خود نه تنها کوتاهی کرده بلکه رفتارهای ضد برنامه جامع اقدام مشترک هم انجام داده است، باین وجود جمهوری اسلامی ایران چاره‌ای جز زیر پا گذاشتن تعهدات برجامی نداشته است. کم‌اینکه روز چهارشنبه همین هفته هم وزارت خارجه چین از طرف‌های مقابل درخواست کرد هر چه زودتر به مذاکرات برگردند و گفت: آمریکا به عنوان مقصر اصلی توقف برجام، باید به تعهدات خود عمل کند. این شرایط در حالی ادامه دارد که مسائل اقتصادی و بحران انرژی در آمریکا و بخصوص اروپا سایه افکننده و از طرفی اروپا شاهد اعتصابات پی‌درپی است. از طرفی چهره آمریکا با مدیریت ضعیف بایدن در داخل کشور و حتی در خارج از آمریکا خدشه‌دار و مسئله جنگ اوکراین و روسیه هم مزید بر علت شده و آمریکا عملاً به سمت انزوای جهانی پیش می‌رود. در این سوی میز ما جمهوری اسلامی ایران، در حال ارتباط گسترده با شرکای تجاری

قیمت جهانی نفت می‌شود و کشورهای ۱۰۴+ آمریکا، قطعاً نمی‌خواهند این اتفاق بیفتد. همه این عوامل در کنار هم باعث شد که جوزف بورل روز دوشنبه ۶ تیرماه در سفر به تهران، یخ مذاکرات را بشکند و بعد از وقفه سه ماهه و نیم از دور هشتم مذاکرات در وین، مذاکره‌کننده ارشد کشورمان روز سه‌شنبه ۷ تیرماه، در دوحه قطر به صورت غیرمستقیم با آمریکا و به واسطه آمریکا موراه مذاکره کند. تحولات جهانی بیانگر این مسئله است که ایران در مسیر مقاومت در برابر تحریم‌ها خوب عمل می‌کند. علی‌رغم نیاز مبرم ایران به مذاکرات هسته‌ای و در نهایت توافق مجدد هسته‌ای، اما این طرف‌های روبرو هستند که بیش از ایران نیازمند یک توافق خوب و قدرتمند باشند.

فرهنگ نمایشی

مهدی چراغی

نمایش، هنری محبوب است که اکثر مردم با انواع آن آشنا هستند از جمله نمایش‌های مذهبی، تئاترهای هنری و... علاوه بر اینها نمایش نوع دیگری هم دارد که می‌توان آن را زندگی نمایشی نامید. زندگی نمایشی سبک زندگی نسبتاً جدیدی است که به لطف شبکه‌های اجتماعی رو به گسترش است. این سبک از زندگی یک هدف را دنبال می‌کند؛ دیده‌شدن. چه راهی بهتر از نمایش دادن برای دیده‌شدن؟! و چه جایی مناسب‌تر از فضای مجازی برای به نمایش گذاشتن؟! و چه ابزاری بهتر از رسانه برای ترویج این سبک از زندگی و فرهنگ؟! فرهنگ نمایشی منحصر به عرصه‌ای خاص نیست بلکه در تمامی عرصه‌ها حضور

تأثیرگذاری دارد. برای نمونه سیاستمداران و مسئولینی را در نظر بگیرید که هدف اصلی‌شان از انجام به وظایف تبدیل شده به نمایش دادن خود یا به اصطلاح جدیدتر شوآف کردن! در عرصه اقتصاد، پررنگ‌ترین اثر این فرهنگ، تبلیغات گسترده برای فروش و کسب سود بیشتر است که منجر می‌شود به مصرف‌زدگی، ایجاد نیازهای کاذب و مدهای نامتعارف. در عرصه رسانه هم با افرادی که برای کسب شهرت و دنبال‌کننده حاضرند به هرگونه نمایش و اقدامی دست بزنند مواجهیم. در فضای فرهنگ نمایشی، دسته‌ای از افراد تولیدکننده نمایش یا نمایش‌دهنده و دسته‌ای دیگر مصرف‌کننده نمایش هستند. تولیدکننده‌ها برای جذب مصرف‌کننده بیشتر باید نمایش جذاب‌تری ارائه دهند و طبیعی است که جذابیت شامل لذت و خوشی‌ها می‌شود نه سختی‌ها و مشکلات. مصرف‌کننده دائماً با نمایش‌هایی مواجه می‌شود که سراسر لذت و خوشی است و طبیعتاً زندگی واقعی فقط خوشی و لذت نیست؛ اما این فرهنگ باعث می‌شود تا این نمایش‌ها واقعی تلقی شود. این واقعی تلقی شدن نمایش‌ها، مشکلات متعددی به همراه دارد از جمله ایجاد حس ناراضی از زندگی و شرایط، بالا رفتن و غیرواقعی شدن ایده‌آل‌ها، انتخاب هدف کاذب و... چنین فرهنگی دیده‌شدن را اصل و هدف قرار می‌دهد و بهترین راه دیده‌شدن نمایش است. وقتی اصل بر دیده‌شدن باشد، هر چه بیشتر دیده شود مهم‌تر و بالاتر از دیگران است. در این شرایط، نمایش‌دهنده باید کار خود را جذاب‌تر و بهتر انجام دهد تا جایگاه خود را حفظ کند و مصرف‌کننده نمایش باید تلاش کند تا خود واقعی‌اش را شبیه خود نمایشی دیگری نکند و این چرخه باطل ادامه دارد...

فتح: نشریه گفتمان انقلاب اسلامی

صاحب امتیاز: بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)

شناسنامه فتح ۲۲۲

مدیرمسئول: محمد نایب حقیقی

سرمدین: امیر غلامی

دبیر هیئت تحریریه: حمیدرضا سلطانیان

مسئول فضای مجازی: حسین حسینی

دبیر کارگروه‌ها

دبیر فرهنگی: مهدی مولی داد

دبیر سیاسی: محمدرضا سیاوش پور

درگاه‌های ارتباطی فتح

FathISU_IR

۱۰۰۰۴۰۷۲

سامانه پیامکی

BasijISU.ir

نسخه دیجیتال فتح را

دریافت کنید

